

Tekniska nämndens uppdragsplan och budget 2021

Fastställd av tekniska nämnden 2020-11-26

Innehållsförteckning

Tekniska nämnden	2
Inledning.....	2
Nämndens ansvar och uppdrag.....	2
Omvärld; utmaningar och möjligheter inför 2021.....	3
Mål och uppdrag 2021	5
Ekonomi tekniska nämnden	8
Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)	12
Uppföljning och rapportering.....	13
Fastighet	14
Uppdrag.....	14
Förutsättningar och utmaningar	14
Mål för Fastighet	15
Mål för medborgarna (Yttre kvalitet).....	16
Inre kvalitet (kvalitet för medarbetarna)	16
Gator och parker	17
Uppdrag.....	17
Förutsättningar och utmaningar	17
Mål för Gator och parker.....	18
Kvalitet och mål för medborgarna (yttre kvalitet)	19
Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)	19
IT-funktionen	21
Uppdrag.....	21
Förutsättningar och utmaningar	21
Kvalitet och mål för medborgarna (yttre kvalitet)	23
Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)	23
Måltidsservice	24
Uppdrag.....	24
Förutsättningar och utmaningar	24
Mål för Måltidsservice.....	25
Kvalitet och mål för medborgarna (yttre kvalitet)	25
Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)	26
Städ- och verksamhetservice	27
Uppdrag.....	27
Förutsättningar och utmaningar	27
Mål 2021 Städ- och verksamhetservice.....	28
Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)	28

Tekniska nämnden

Nämnd:	Tekniska nämnden
Ordförande:	Lena Karlsson Engman (S)
Vice ordförande:	Anna-Karin Sjölander (C)
Förvaltningschef:	Karin Isaksson

Inledning

Tekniska nämndens verksamhetsplanering består av: uppdragsplan (detta dokument), styrkort, riskanalys, internkontrollplan, samt kvalitetsdeklarationer.

För att uppfylla kommunens övergripande mål utgår tekniska nämnden i sin planering från kommunens översiktsplan, årets planeringsförutsättningar och de nationella miljömålen där god bebyggd miljö är särskilt relevant. Prioriterade områden är jämställdhet, folkhälsa, en minskad miljöpåverkan, tillgänglighet och barnperspektiv.

Nämndens ansvar och uppdrag

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar; fastigheter, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst.

Nämndens uppdrag är att

- planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, fastigheter och IT-system
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta offentliga plats
- försörja Umeå kommuns verksamheter med lokaler och boende för sociala behov
- svara för samordning och utveckling av kommunens IT och telefonisystem
- tillhandahålla färdtjänst
- tillhandahålla intern service inom måltider, lokalvård och vissa vaktmästartjänster
- fullgöra kommunens uppgifter avseende 1§ lag om trafikfrågor.

Nämndens verksamhet omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Gator och parker, Fastighet, IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice. Inom Umeå kommun ska verksamheterna med gemensamma krafter skapa förutsättningar för ett gott liv i Umeå. Tekniska nämnden ska, med fokus på medborgarna och i samverkan med övriga verksamheter inom kommunen, erbjuda en god, kostnadseffektiv samhällsservice. Vår värdegrund "MÖTS" är ett stöd för detta arbete.

Omvärld; utmaningar och möjligheter inför 2021

Umeå växer, helt i linje med kommunens visioner. Vägledande är våra strategier för tillväxt där förtätning inom femkilometersstaden är prioriterat. Det skapar ett fortlöpande behov av ny infrastruktur i staden. Gatunätet och grönstrukturen byggs ut och kompletteras, nya lokaler behövs för de kommunala verksamheterna – lokaler som ska städas, förses med IT-stöd och måltider till våra barn och äldre. Förtätningen har både möjligheter och utmaningar i form av ökade driftkostnader och effektivare lösningar.

Osäkerheten inför framtiden ökar då nya lösningar börjar skönjas men det finns en osäkerhet när de slår igenom. Exempel på detta kan vara delade mobilitetslösningar eller självkörande fordon. Det blir en utmaning att bygga en infrastruktur som motsvarar morgondagens behov och tar tillvara de möjligheter digitalisering och teknikutveckling ger när framtiden innehåller allt fler frågetecken.

En förutsättning för tillväxt är att den kan ske hållbart. Umeå kommun har under 2020 fattat beslut om ambitiösa lokala miljömål för att nå agenda 2030 och att år 2040 vara en fossilfri kommun. Att hushålla med olika typer av resurser, främja hållbara färdssätt och värna gröna miljöer är några områden som behöver få hög prioritet om målen ska nås. Vegetariska måltider efterfrågas av allt fler, för miljön och hälsan men kräver också ny kunskap. Klimatförändringarnas påverkan på samhället ställer högre krav på att kunna hantera effekterna, t ex översvämningar, särskilt när stadens ytor alltmer är hårdgjorda.

Oron i världen ökar och tryggheten ifrågasätts, även i Umeå. Ökat fokus på trygghet och säkerhet efterfrågas för att Umeå ska vara en stad som även i framtiden inte har utanförskapsområden har stor betydelse för medborgarnas livskvalitet och stadens utveckling.

Den tekniska utvecklingen och digitaliseringen går snabbt och det är viktigt att delta aktivt i processen; att utveckla kompetens, söka nya lösningar och våga pröva ny teknik.

Digitaliseringen påverkar oss alla, och det behövs resurser och investeringar för att fortsätta digitaliseringsresan. I en stram budget handlar det om att vi hittar smarta sätt att digitalisera så att digitaliseringen ger möjlighet till effekthemtagning. IT-säkerheten blir då allt viktigare samtidigt som användaren vill ha ett mobilt och flexibelt arbetssätt, med åtkomst oberoende av enhet, tid och plats. Den smarta staden kommer att ge nya möjligheter men vi behöver samtidigt rusta oss för att vara med i utvecklingen.

Kraven på kommunen skärps och som medborgare vill man kunna nå ansvariga inom kommunen på nya sätt och få sina förväntningar och krav tillgodosedda. Den minskade toleransen för att resurser saknas, medias intresse för kommunens verksamhet på gott och ont och

att avvägningar mellan intressen behövs ställer stora krav på våra medarbetare; deras prestationer och deras kommunikativa förmåga.

Medarbetarnas kunskap och engagemang är en förutsättning för att lyckas med vårt uppdrag. Kompetensförsörjning inom vissa yrkesgrupper, t.ex. inom IT, kockar och tekniker, är en utmaning och vi behöver kraftsamla för att möta behovet av dessa kompetenser i framtiden.

De resurser kommunen har ska räcka till allt fler och samtidigt finns en önskan om förbättrade lösningar och ökad service. Tekniska nämnden har, som många andra kommuner och förvaltningar, haft stora utmaningar med ökande kostnader de senaste åren och arbetat intensivt med att nå en budget där ekonomi och verksamhet är i balans. De ekonomiska utmaningarna påverkar oss i hög grad. Planering blir än viktigare för att klara av långsiktiga mål och underhåll av befintliga fastigheter och gator. Viktigt att uppmärksamma är också att omställning kostar och kräver resurser, exempel kan vara el-fordon som ersätter traditionella, ökade inköp av lokalproducerade livsmedel och en ökad digitalisering.

Till sist, Corona-pandemin har påverkat Världen, Europa, Sverige och Umeå på ett högst påtagligt sätt, än så länge mest indirekt men påverkan på verksamheten har varit stor. Den kommer högst troligt kvarstå under större delen av 2021. Om 2020 har handlat om att ställa om kommer 2021 handla om att hålla ut. På sikt kommer dagens pandemi påverka våra livsstilar, resor och framtidens arbetsliv. Pandemin har inneburit stora utmaningar men också ökat takten för samhällets omställning i flera perspektiv, på gott och på ont?

Mål och uppdrag 2021

Verksamheten utgår från sitt grunduppdrag som ska levereras med rätt kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt. Därutöver prioriteras ett antal områden, av fullmäktige eller utifrån tekniska nämndens beslut.

Tekniska nämndens övergripande mål är att på ett resurseffektivt sätt skapa en väl fungerande vardag för stadens medborgare, även på sikt.

KF:s Långsiktiga mål – 200 000-målet

KF Mål 1; Umeås tillväxt ska klaras med ekonomisk, ekologisk, kulturell och social hållbarhet med visionen att nå 200 000 medborgare år 2050.

Tekniska nämnden har ett stort ansvar då staden växer; att skapa förutsättningar för alla umeåbor med infrastruktur, anläggningar, fastigheter och service. Det måste finnas en balans mellan perspektiven och tekniska nämnden har under ett antal år haft utmaningar att nå ett resultat där ekonomi och verksamhet är i balans men lyckades under 2020 vända trenden. Det arbetet ska befästas under 2021.

TN Mål 1; Ekonomi – en verksamhet där verksamhetens omfattning och resurser är i balans.

KF Uppdrag 25; KF ger tekniska nämnden i uppdrag att ta fram förslag till och fastställa standard- och servicenivå per process, utifrån nämndens ekonomiska förutsättningar och i samråd med berörda nämnder.

KF-Uppdrag 26; KF ger samtliga nämnder i uppdrag att fortsätta arbetet med att beskriva upphandlingsbehov för perioden 2021-2022.

TN Uppdrag 1; Genomför åtgärder i vattendrag med känd översvämnings-problematik och utred i övrigt behov i bäckar och diken på kommunal mark.

TN Uppdrag 2; Förvaltningen får i uppdrag att utreda hur andelen urbana våtmarker i tätort kan öka.

KF:s Långsiktiga mål – Social hållbarhet

KF Mål 2; Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden.

TN Mål 2; Umeå kommun ska vara och upplevas som en trygg och säker plats, såväl i det offentliga rummet, som i trafiken.

Tryggheten i de offentliga rummen, på gator och torg och parker är ett viktigt område där tekniska nämndens verksamhet tydligt kan bidra till en tryggare stad och att våga vistas utomhus utan oro är en viktig livskvalitet.

KF Uppdrag 5; Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att samordna arbetet med att ta fram en åtgärdsplan utifrån de rekommendationer och den lägesbild som tagits fram av UmeBrå *Umeå växer – tryggt och säkert*.

TN Uppdrag 3; utveckla utomhusmiljöerna i våra stads- och kommundelar med genomförande av årliga dialoger och projekt i minst en stadsdel/kommundel.

TN Uppdrag 4; Genomför fler trygghetsvandringar i stadsdelar och tätorter, Bjud med nämnden, boende och föreningsliv.

TN uppdrag 5; Initiera en revidering av Delprogram för kamerabevakning, med anledning av förändrad lagstiftning.

KF Mål 3; Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv. Se TN mål 2.

Tekniska nämndens verksamheter har stor betydelse för medborgarnas vardagsliv och därför är det viktigt att i hela nämndens verksamhet arbeta för att män och kvinnor har samma förutsättningar enligt målformuleringen. Trygghet utomhus är ett område där kvinnor upplever en större otrygghet än män och därmed inte har samma förutsättningar. Att röra sig obekymrat utomhus är en viktig faktor och av betydelse för vår livskvalitet och därför högt prioriterat i nämndens arbete. Under året ska en ny aktivitetsplan tas fram.

Ett annat viktigt område är möjligheten att använda hållbara färdstätt; att förutsättningar finns att gå, cykla och ta bussen. Dessa används mer av kvinnor och är därför särskilt angelägna för dem, men om alla reste som kvinnor gör skulle vi väsentligt öka förutsättningarna att nå våra mål avseende resande.

TN uppdrag X; Förvaltningen gess i uppdrag att vid redovisningen i februari om nyckeltal och styrkort också konkretisera en modell för hur tekniska nämnden kan arbeta med socioekonomiska faktorer och kön tillsammans med förslag hur det kan följas upp.

KF:s Långsiktiga mål – Klimatneutrala Umeå

KF Mål 4; Umeå ska vara klimat neutralt till år 2040.

TN Mål 3; Omställningstakten till ett hållbart samhälle ska öka

Den verksamhet som bedrivs inom den kommunala verksamheten har stor betydelse för kommunens och stadens klimatpåverkan, dels den egna verksamheten i form av den utrustning, förbrukningsmaterial, fordon och maskiner vi använder såsom byggnadernas energianvändning och den mat vi serverar men även medborgarnas förutsättningar att göra hållbara val, t ex genom möjligheten att välja hållbara färdstätt.

TN Uppdrag 6; Undersök förutsättningar för, och nytta av en utökad Byggservice inom Fastighet, återkoppling till nämnden i feb 21.

KF:s Långsiktiga mål – Digital transformation

KF Mål 5; För att klara kompetensförsörjningen, förbättra arbetsmiljö och ge bättre medborgarnytta ska de möjligheter som den digitala transformationen innebär vara förstahandsalternativet för Umeå kommuns verksamhetsutveckling.

KF Uppdrag 17; Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla processer och handlägningsrutiner som bedömts ha potential för digitalisering/automatisering. (Baserat på inventering genomförd 2020).

Mål och uppdrag för verksamhetsåret

Utöver de långsiktiga målen har kommunfullmäktige beslutat om ett antal mål och uppdrag för verksamhetsåret och de som berör tekniska nämndens verksamheter har medtagits i årets verksamhetsplan. Dessa återfinns under respektive verksamhets avsnitt.

Ekonomi tekniska nämnden

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt ett antal finansiella mål och uppdrag som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Detta innebär att både kommunens finansiella och verksamhetsmässiga mål ska uppnås och att verksamheten ska bedrivas långsiktigt, ändamåls- mässigt och effektivt samt att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Varje nämnd ska bidra till att dessa mål kan uppnås. Den ekonomiska planeringen ska utgå från försiktighetsprincipen, där säkerhet i antaganden är en viktig grundförutsättning. De tillgängliga resurserna bestämmer graden av måluppfyllelse – ekonomin sätter gränser och förutsätter optimalt resursutnyttjande. Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras. Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras.

Utgångspunkter för budget 2021

Inför verksamhetsåret 2021 har nämndens förutsättningar, genom hårt arbete ute i verksamheterna och genomförande av besparingsprogram, förbättrats då underskottet kunnat vändas till ett prognosticerat överskott.

Inför budgetberedningen presenterade tekniska nämnden ett behov av tillväxt inför 2021 på 47,4 mnkr och övriga behov på 49,2 mnkr, totalt 96,6 mnkr. En revidering av detta gjordes på uppdrag av budgetberedningen och då presenterades ett behov av tillväxt på 47,4 mnkr och övrigt på 23,8 mnkr, totalt 71,2 mnkr.

Ytterligare en revidering av driftsbudget har gjorts i september efter beslut av uppdaterad investeringsbudget i augusti, då tidsförskjutningar av investeringar och förhyrningar påverkar driftbehoven. I den versionen presenterades behov av tillväxt på 44,1 mnkr och övrigt på 49,2 mnkr, totalt 93,3 mnkr. Den nya revideringen ska ställas mot ursprunglig.

Tillväxt enligt senaste versionen av budgetframställan

	Från nämnder	Egna behov	Summa
Gator och Parker	-0,0	-9,2	-9,2
Fastighet	-8,8	-6,5	-15,3
IT	-1,0	-1,6	-2,6
Måltidsservice	-7,5	-0,0	-7,5
Städ och verksamhetservice	-9,5	-0,0	-9,6
Totalt	-26,8	-17,3	-44,1

Tabell 1: Tillväxt 2021 (mnkr)

Tillväxt (behovsutveckling)**Från nämnder -26,8 mnkr**

-26,8 mnkr är behovet för att klara tillväxten från övriga nämnder fördelat enligt tabell.

Egna behov -17,3 mnkr

GoP -9,2 mnkr avser underhåll av väglag som utsätts för slitage, nya vägar och bostadsområden, beläggningsunderhåll av gator och gång- och cykelvägar samt dagvattenavledning

Fastighet – 5,0 mnkr löpande och planerat underhåll, -1,5 mnkr avser lokaler som övergår till kommunal verksamhet

IT – 1,6 mnkr ökade kostnader för programvara och licenser

Konsekvens av förskjutningar i investeringsplan

Förändringar externa förhyrningar, 2021: +3,3 mnkr, 2020: -4,8 mnkr

Budgetbeslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutade budget 2021 med plan 2022–2024 den 26 oktober 2020. För tekniska nämndens del innebär förslaget en ramuppräknings för 2021 på 39,3 mnkr mot befintlig budget 2020.

Mnkr	Nu gällande budget, ink ramjusteringar 2020	KF-budget 2020, beslutad 2019	Majoritetens budgetförslag 2021	Ramökning enligt budgetförslag	Ramökning förslag mot befintlig budget
TN	1 202,2	1 207,3	1 241,5	34,2	39,3

Tabell 2: Ramuppräknings för 2021 mot befintlig budget 2020

Tekniska nämndens fördelning av ram

Utöver äskande behov behöver nämnden även ta ökade kostnader för lön och övriga verksamhetskostnader 2021 i beaktning, index.

Tekniska Nämnden	GoP	Fastighet	Städ	IT	Måltid	TN/gem	Summa
Tillväxt enligt äskande	-9,2	-15,3	-9,5	-2,6	-7,5	0	-44,1
Kostnadsökningar	-2,6	-6,9	-2,8	-1,8	-4,2	-0,3	-18,6
Delsumma	-11,8	-22,2	-12,3	-4,4	-11,7	-0,3	-62,7
Behov övrigt enligt äskande	-12,3	-17,9	0	-18,5	-0,5	0	-49,2
TN totalt behov	-24,1	-40,1	-12,3	-22,9	-12,2	-0,3	-111,9

Tabell 3: Summerade äskande behov samt index för lön och övriga verksamhetskostnader.

Förslag för tekniska nämndens fördelning av ökade budgetmedel 2021 per verksamhet:

Verksamhet	Budget 2020	Fördelning av ram	Budget 2021, förslag
Fastighet	-596,4	-11,9	-608,3
Gator och Parker	-180,7	-6,9	-187,6
Städ- och verksamhetsservice	-107,1	-6,6	-113,7
IT	-80,9	-5,3	-86,2
Måltidsservice	-222,8	-7	-229,8
TN gemensamt	-14,3	-1,6	-15,9
totalt, mnkr	-1202,2	-39,3	-1241,5

Tabell 4: Förslag för tekniska nämndens fördelning av ökade budgetmedel 2021.

Vid fördelning av anslag har hänsyn tagits till respektive verksamhets ekonomiska förutsättningar, omsättning och kommande utmaningar. Nämndens ramökning 2021 ger inte full täckning utifrån behoven utan det kommer att krävas prioriteringar och åtgärder för att klara en ekonomi och verksamhet i balans 2021.

När verksamheterna utarbetat sin budget på detaljnivå alternativt under nämndens resultat- och prognosuppföljning 2021 kan en bedömning göras om beslut behöver tas kring ytterligare handlingsplaner för att ha en verksamhet där ekonomin är i balans efter tertial 1.

TN Mål 1; Ekonomi – En verksamhet där verksamhetens omfattning och resurser är i balans.

KF Uppdrag 20; Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att fortsätta arbetet med att identifiera och analysera eventuella nettokostnadsavvikelser i nämndens verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram anvisningar för analys och sammanställa nämndernas analys inför presentation i kommunfullmäktige.

KF Uppdrag 21; Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att fram till 2024 minska nettokostnadsavvikelse i relation till jämförbara större städer.

KF Uppdrag 31; Kommunfullmäktige ger även kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att sammanställa och presentera kommunens samlade investeringsbehov nedbrutet på objektsnivå till och med år 2030 (kommande tio åren). Sammanställningen ska även inkludera beräkning av den driftskostnad som blir effekt av årligt investeringsbehov. Kommunens finansiella förutsättningar ska tillsammans med sammanställt investeringsbehov presenteras för kommunfullmäktige vid uppstart av budgetprocess för 2022 och ligga till grund för utformning av finansiella strategier för kommande år.

KF Uppdrag 32; Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att säkra att slutredovisning av investeringsprojekt lämnas till berörda nämnder. Tekniska nämndens verksamhetsberättelse ska innehålla en sammanställd redovisning av samtliga investeringar/förhyrningsprojekt som har slutredovisats under året samt kommentar till eventuell avvikelse från budget.

KF Uppdrag 33; Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att utforma förslag till komplettering av nuvarande riktlinjer för budget och investeringsprocess med riktlinjer som tydliggör arbetsordning (process), möjliggör helhetsbild för prioritering, delegationsordning och regelverk för lokalanskaffning (oavsett egen regi, extern förhyring och finansiell leasing).

Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)

Personalpolitiska mål

Den viktigaste resursen för Teknik och fastighet är våra medarbetare och chefer. Vi ska ha en väl fungerande kompetensförsörjning, från att rekrytera till att behålla och kompetensutveckla medarbetare. Vi ska uppdatera och genomföra de aktiviteter som finns i TN:s kompetensförsörjningsplan och komplettera med att utveckla digitala aktiviteter i exempelvis rekryteringsprocessen. Det innebär även att arbeta med att försöka minska sned könsfördelning vid rekryteringar och anställningar.

En framgångsfaktor för Teknik och fastighet är att fortsätta arbetet med vara en attraktiv arbetsgivare. Våra verksamheter är attraktiva och vi behöver lyfta goda exempel och vad verksamheterna bidrar med. Vi fortsätter att utveckla arbetssätt som leder till verksamhetsutveckling, till effektivisering och goda utvecklingsmöjligheter för medarbetare och för chefer i sitt ledarskap. *Våra arbetsplatser ska erbjuda medarbetare ett socialt sammanhang med god tillit till varandra.*

Genom att fortsätta det goda arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbete, både den fysiska arbetsmiljön och den organisatoriska och sociala arbetsmiljön samt ständiga förbättringar skapar vi en attraktiv arbetsmiljö för alla. En del i detta handlar om att aktivt arbeta med förebyggande rehabilitering samt arbeta med löpande riskbedömningar.

Tekniska nämnden arbetar med målet om att ha heltid och tillsvidareanställning som norm och för Måltidsservice är målet maj 2021.

Mål 6;

Umeå kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen.

TN Mål; *Stärka Teknik och fastighets kompetensförsörjning och arbeta med att minska könskillnader vid rekrytering och anställningar.*

Att vara en attraktiv arbetsgivare är nödvändigt för att klara kompetensförsörjningen vilket i sin tur är en förutsättning för att klara vårt uppdrag. För att klara detta ska förvaltningen uppdatera och genomföra aktiviteter i kompetensförsörjningsplanen. Rekryteringsprocessen ska ses över med fler digitala aktiviteter samt översyn av text och bilder i annonser så att de uppmuntrar till mångfald och speglar bredden i yrkenas innehåll.

Mål 7;

Umeå kommun ska ha ett närvarande ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte ska vara fler än 30.

TN Mål; Utveckla närvarande ledarskap och minska antal chefer som har fler än 30 medarbetare.

En viktig förutsättning för goda prestationer och trivsel är ett närvarande ledarskap, vilket underlättas av att grupperna inte är för stora. Aktiviteter genomförs utifrån kompetensförsörjningsplanen? Riktade aktiviteter och deltagande i kommunens ledarprogram prioriteras?

Mål 8;

Umeå kommun ska ha hälsofrämjande arbetsplatser och en sjukfrånvaro som ligger lägre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Olikheter mellan kvinnors och mäns arbetsmiljöer, arbetsvillkor och sjukfrånvaro ska minska.

TN Mål; Minska skillnader mellan män och kvinnors sjukfrånvaro

För att nå målet ska vi arbeta med förebyggande aktiviteter; löpande riskbedömningar, uppmärksamma tidiga signaler och satsa på tidig rehabilitering.

Mål 9;

Umeå kommun ska ha heltid och tillsvidareanställning som norm.

TN Mål; Fullfölja heltidsprojektet under 2021

För att nå målet ska vi genomföra och avsluta heltidsprojektet inom Måltidsservice.

Uppföljning och rapportering

Nämndens verksamhet följs upp och utvärderas kontinuerligt. Uppföljningen sker för att säkerställa att nämndens grunduppdrag levereras med rätt kvalitet och att målen nås. Ekonomin följs upp månadsvis och vid tertialen kompletteras med uppföljning av mål, uppdrag och investeringar. Inför verksamhetsplanering sker uppföljning av kvalitetsdeklarationer och riskanalyser. Därutöver sker löpande uppföljning ute i verksamheterna, t ex av synpunkter och avvikelser. Intern styrning och kontroll följer kommunens riktlinjer för detta arbete. Den baseras på verksamheternas risk och möjlighetsanalyser och utifrån dessa identifieras kontrollområden och risker som ska analyseras och åtgärdas. Uppföljning sker tertialvis.

Rapporteringen följer den modell som fullmäktige fastställt.

Ekonomirapport lämnas varje månad.

Fastighet

Chef: Karin Isaksson

Uppdrag

Fastighet är en av Umeås större byggherrar och förvaltare av lokaler och ska tillhandahålla lokaler som skapar goda förutsättningar för kommunens verksamheter att bedriva sin verksamhet samt bostäder för sociala behov. Fastighet har stor betydelse för många umebors vardag och är särskilt viktiga för de grupper som mest behöver kommunens verksamheter; barn och äldre samt de som behöver särskilt stöd. Verksamheten ska skapa en väl fungerande vardag för de som använder våra fastigheter, där man ”känner att någon bryr sig”.

Verksamheten är organiserad i fyra avdelningar; Förvaltning, Fastighetsdrift, Bygg och fastighetsteknik samt Teknisk planering och administration. Fastighet företräder kommunen som fastighetsägare för verksamhetslokaler vilket innebär att verksamheten ska anskaffa ändamålsenliga lokaler och bostäder för kommunens verksamheter genom ny-, om-, och tillbyggnad, förvärv, köp samt förhyrning. Fastighet ska också förvalta och utveckla det egna fastighetsbeståndet genom en effektiv upplåtelseprocess, långtidsplanerat underhåll, drift samt skötsel och tillsyn. Det egna fastighetsbeståndet ska anpassas vid verksamhetsförändringar för nya behov samt vid teknik- och miljökrav, allt för ett effektivt och flexibelt användande av de lokaler kommunen förfogar över.

Förutsättningar och utmaningar

Staden Umeå växer, helt i linje med kommunens vision. Det skapar ett fortlöpande behov av nya lokaler för de kommunala verksamheterna. Det finns en stor efterfrågan på lokaler i kommunens verksamheter och det är viktigt att säkra att lokaler finns att tillgå för de behov som uppstår. Den demografiska sammansättningen i kommunen förändras också och leder till ytterligare behov av lokaler då grupperna unga och äldre är de som växer mest.

De ekonomiska utmaningarna är stora, för Umeå kommun och för tekniska nämnden. Samtidigt som resurserna har ska räcka till allt fler och finns också förväntningar om förbättrade lösningar och ökad service. Att leverera kommunens kärnuppdrag förutsätter många gånger funktionella lokaler, men med det hårdnande ekonomiska klimatet försämras förutsättningarna. I detta finns två utmaningar, dels att ha resurser för att bygga eller hyra in nya lokaler som motsvarar de behov som uppstår, men även att skapa ekonomiskt utrymme för att förvalta de lokaler som finns i kommunen, dvs att sätta av medel för resurser för drift och underhåll.

Fastigheternas standard är starkt beroende av att underhållet av dem kan ske enligt de behov som finns och idag är takten för låg. Det skulle vara mycket angeläget att öka resurserna för att kunna bibehålla och helst höja standarden för att undvika kostnadsökningar på sikt, vilket blir följderna om inte drift och underhåll tilldelas tillräckliga resurser.

Den tekniska utvecklingen går snabbt, ny teknik och digitalisering ger nya möjligheter och det är viktigt vi är aktiva i denna process och tar tillvara möjligheterna.

Mål för Fastighet

Fastighet har de senaste två åren redovisat överskott men har ändå stora ekonomiska utmaningar framför sig då efterfrågan på lokaler ökas men ekonomiska resurser inte tillförs i samma takt. Detta samtidigt som underhållstakten skulle behöva öka. Därför är ett stramt kostnadsfokus fortsatt nödvändigt.

Omställningstakten för ett hållbart samhälle måste öka om vi ska nå våra uppsatta miljömål. De miljömål som kommunen antagit är ambitiösa och Fastighet har en viktig roll för att dessa ska kunna uppnås. För 2021 ligger fokus på energiförbrukning men kommande år blir fokus bredare med bl a klimatdeklarationer för byggnader, även under byggprocessen.

Verksamheten är certifierad enligt ISO 9001, för arbetsmiljö enligt OHAS 18001 samt miljö och energi och där är ständiga förbättringar ett fundament för certifieringens processer.

Måttal och resultatmått återfinns i styrkortet.

Särskilda uppdrag 2021

KF Uppdrag 22; Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att redovisa sammanställning av samtliga lokaler som förhyrs eller ägs av Umeå kommun.

KF Uppdrag 23; Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden tillsammans med gymnasienämnden i uppdrag att utreda olika alternativ gällande ny gymnasieskola, både vad gäller placering och programstruktur. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både ett fastighets- och ett verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser.

KF Uppdrag 24; Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden tillsammans med äldrenämnden i uppdrag att utreda olika alternativ gällande nytt vård och omsorgsboende för planeringsperioden 2025-2028 förutom tidigare planerat objekt tillsammans med AB Bostaden. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både ett fastighets- och ett verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser.

Mål för medborgarna (yttre kvalitet)

För en bra verksamhet behövs bra lokaler. För en god medborgarnytta ska Fastighet tillse att de lokaler som verksamheterna behöver finns tillgängliga för dem och att de håller rätt kvalitet, dvs dels att de fyller de behov som finns men samtidigt är kostnadseffektiva så att våra resurser räcker till. Arbetet ska alltid ske i dialog med verksamheterna.

Underhållsbehovet av fastighetsbeståndet är stort, en växande underhållsskuld innebär att de framtida kostnaderna ökar då insatser inte sker i rätt tid man kan även innebära att brister påverkar verksamheterna. Dagens fastighetsbestånd är av varierande ålder och standard och delar av beståndet är i behov av upprustning. Här behövs en god planering och effektiv prioritering av underhållsinsatserna.

Prioriterade aktiviteter 2021

- Optimera lokalanvändningen inom kommunen så vi har en god nyttjandegrad av kommunens lokaler
- Verka för en god balans mellan förhyrda och egna lokaler så att kostnaderna kan sänkas
- Beskriva underhållsbehovet på kort och lång sikt och utifrån resultatet fastställa en reinvesteringsplan
- Utveckla standards och arbetsmetoder inom fastighetsdrift och byggservice
- Implementera nytt systemstöd för våra projekt
- Utveckla våra arbetsätt kring lägenheter för kommunala behov
- Säkerställa att fullgoda lösningar finns genomförda eller planerade för hemtjänstens lokaler
- I samverkan med GVN ta fram förslag till lösning för 1 000 nya gymnasieplatser
- Genomföra investeringsprogrammet; bl a ombyggnation av Tegs central, påbörja nybyggnation av högstadieskola vid Carlsund och renovering och ombyggnation av stallarna på Stadshusområdet.

Inre kvalitet (kvalitet för medarbetarna)

För att klara framtidens utmaningar de kommande åren är medarbetarna, deras kompetens och engagemang, den viktigaste förutsättningen för att lyckas väl med uppdragen.

Umeå kommun och specifikt de verksamheter som Fastighet som konkurrerar med den privata marknaden måste vara och uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Kompetensförsörjningen är central där rekrytering är viktigt, men minst lika viktigt är att behålla och ge möjlighet till utveckling för befintlig personal. Verksamheten ska skapa förutsättningar till ett friskt och utvecklande medarbetarskap där ordning och reda råder, mål och prioriteringar är kända, ett trivsamt arbetsklimat, en god arbetsmiljö och där man kan påverka sin

arbetssituation. Ett gott systematiskt arbetsmiljöarbete är centralt där löpande riskbedömningar är ett verktyg för att ha ett gott och ändamålsenligt arbetsmiljöarbete.

Gator och parker

Chef: Karin Isaksson

Uppdrag

Gator och parker planerar, bygger, utvecklar och förvaltar kommunens offentliga utomhusmiljöer. Det omfattar gator och torg, parker och grönområden. Kommunen ska vara välskött, vacker, säker och tillgänglig – allt för ett väl fungerande och trivsamt vardagsliv för alla kommunens invånare under årets alla dagar.

En väl fungerande, trygg och säker infrastruktur tillsammans med attraktiva offentliga rum bidrar till att skapa förutsättningar för Umeås tillväxt. Infrastrukturen ska alltid vara tillgänglig så att vardagen fungerar, särskilt viktigt är det för personer med funktionsnedsättning, för barn och för äldre. Våra utomhusmiljöer ska också bjuda in till möten och vistelser. Stadens gröna kvaliteter ska tas tillvara, där bra kostnadsfria miljöer bidrar till ett jämlikt samhälle. Trygghet i det offentliga rummet stärker livskvaliteten och motsatsen innebär begränsningar.

En del av uppdraget är att ansvara för färdtjänst, som är särskild kollektivtrafik för kommuninvånare som på grund av funktionsnedsättning har väsentliga svårigheter att använda allmänna kommunikationer. Färdtjänsttransporterna upphandlas av kommunen. Transportföretaget ansvarar för bokning, en säker transport och att resan sker inom överenskommen tid. En väl fungerande färdtjänst är viktigt för många personer som är beroende av färdtjänsten för en fungerande vardag.

Förutsättningar och utmaningar

När staden byggs och drift och underhåll sker måste det ske på ett hållbart sätt. Umeås infrastruktur ska byggas och underhållas utifrån ett livscykelperspektiv så att mer miljövänliga och energieffektiva metoder prioriteras. Klimatförändringarna blir alltmer påtagliga, snöfattiga men halkiga vintrar och större översvämningar kräver nya åtgärder och måste beaktas i planeringen av staden och vid driftsinsatser.

Umeås infrastruktur ska främja en hållbar livsstil och underlätta användandet av hållbara färd sätt så det blir lättare att leva hållbart och klimatsmart i Umeå. Bilberoendet i samhället behöver minska för att miljömålen ska kunna uppnås och då måste fler allt oftare välja ett hållbart färd sätt. Att gynna hållbara färd sätt är även bra för jämställdhet och folkhälsa och rörelse i vardagslivet är viktigt.

För att möta framtidens utmaningar och förväntningar måste verksamheten ständigt utvecklas. Genom ett systematiskt arbetssätt, baserat på fakta och vedertagna modeller skapas ut hållighet, kvalitet och effektivitet i skötsel och underhåll av Umeås utomhusmiljöer. Genom kloka prioriteringar säkerställs att skattebetalarnas pengar används på bästa sätt och skapar rätt kvalitet på rätt plats. Digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara.

Stadens medborgare vill och ska ha möjlighet att påverka stadens utveckling. Medborgarnas engagemang ska tas tillvara och omsättas i stadsutvecklingen. De ska på olika sätt bjudas in då projekt genomförs och deras synpunkter tas tillvara. Det ska också vara känt för medborgarna vilken servicenivå kommunen ska leverera för stadens skötsel. Synpunkter ska enkelt kunna lämnas och få återkoppling inom utsatt tid enligt kvalitetsdeklarationerna och myndighetsutövningen ska vara professionell.

Mål för Gator och parker

Gator och parkers övergripande mål är att på ett resurseffektivt sätt skapa en väl fungerande vardag för stadens medborgare, även på lång sikt.

Även om 2020 inneburit en verksamhet och budget i balans är fortfarande ekonomin en stor utmaning och behöver vara i fokus även kommande år. Stora utmaningar finns inom vinterväghållning och underhåll av våra anläggningar och prioriteringar krävs. Parallellt med besparingarna följer vi medborgarnas nöjdhet med verksamheten, för att säkerställa vi har rätt kvalitet utifrån förutsättningarna, dvs inte för låg kvalitet. Detta mäts vis SCBs medborgarundersökning.

Omställningen till ett mer hållbart samhälle är också ett prioriterat område; att fler kan och vill använda hållbara färdmedel. En bra infrastruktur och en prioritering av driftinsatserna ska underlätta den omställningen. Även i den egna verksamheten anpassas resurserna till mer miljövänliga alternativ, t ex att elfordon väljs där så är möjligt och att miljökrav ställs i våra upphandlingar.

KF Uppdrag 29; Kommunstyrelsen och tekniska nämnden får i uppdrag att göra en förstudie om kommunalt samordnad varudistribution för Umeå.

TN Uppdrag 7; Gator och parker får i uppdrag att aktivt agera för etablering av tankställen för fordonsgas och säkerställa att fler laddstolpar för elbilar placeras ut i hela kommunen.

Måttal och resultatmått återfinns i styrkortet.

Kvalitet och mål för medborgarna (yttre kvalitet)

Tryggheten inom stadens offentliga rum ligger till stor del inom nämndens ansvarsområde, och trygghetsskapande åtgärder i det offentliga rummet är ett viktigt bidrag till målet och här har Gator och parker en viktig roll.

För att nå miljömålen är ökad användning av hållbara färdssätt och utveckling av park och naturområden Gator och parkers viktigaste bidrag.

Prioriterade aktiviteter under 2021

- Utveckla standards och arbetsmetoder inom våra driftorganisationer
- Förnya åtgärdsplan för att minska faktisk och upplevd otrygghet i offentliga rummen
- Etablera samordningsgruppen för dagvatten och påbörja arbetet med genomförandet av dagvattenprogrammets åtgärdslista
- Fortsätta utveckla Nydala som rekreationsområde
- Utveckla Bölesholmarna och närområdet enligt beslutad skötselplan
- Fortsätta utveckla Älvsstråkets promenader samt skapa trygghet genom att belysa strandpromenaden på bägge sidor om älven.
- Förnya parkerings-programmet
- Fortsätta arbeta för hållbara färdssätt genom att genomföra åtgärder i våra program, beteendepåverkansåtgärder i projekt som HAR, Sharing cities, mm.
- Fastställa inriktningen för omvandling av vägnätet innanför ringen samt ombyggnad av väg 503 samt formerna för övertagande av vägnätet från trafiksäkerhetsverket
- Genomföra investeringsprogrammet, bl a ombyggnation av Nygatan och Dragon-gatan
- Planera, projektera och förbereda byggstart av den kommunala infrastrukturen på de nya stadsdelarna Tomtebo strand, Norra Ön, Lilljansberget m fl i takt med att detaljplanerna antas

Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)

Gator och parker arbetar för att fortsätta vara en attraktiv arbetsplats och med en god arbetsmiljö, såväl både den fysiska som den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Vi ska arbeta med nära ledarskap, löpande riskbedömningar och med fokus på tidiga signaler samt förebyggande arbetsmiljöarbete.

Vi ska fortsätta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare som både kan rekrytera kompetenta medarbetare och behålla medarbetare på Gator och parker. Teknisk personal är en yrkeskår med hög efterfrågan och konkurrensen är stor från andra aktörer. Vi ska se över att vi rekryterar könsneutralt samt arbeta med digitala rekryteringsprocesser. Vi fortsätter att arbeta med aktiviteter från Tekniska nämndens kompetensförsörjningsplan. Det är absolut nödvändigt att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna konkurrera med externa marknaden. Vi behöver samverka med övriga verksamheter inom Teknik och fastighet i marknadsföringen av oss som arbetsgivare, det skapar en bra grund för att lyckas med bra rekryteringar och kompetensförsörjning. Gator och parker erbjuder är intressanta arbetsuppgifter och ett gott arbetsklimat samt en god arbetsmiljö men förutom det behövs rimliga ersättningsnivå i form av löner och andra förmåner.

IT-funktionen

Chef: Tomas Forsberg

Uppdrag

IT möjliggör en positiv samhällsutveckling genom att stödja innovativ verksamhet som förenklar vardagen för kommunala verksamheter, medborgare och företag. IT-funktionens uppdrag är att med hög kompetens, delaktighet och god serviceanda erbjuda ett brett utbud av IT-tjänster som stödjer arbetet för välfärd och ett gott liv i Umeå.

IT-funktionen har ett utpekat ansvar och mandat att genomföra Umeå kommuns beslutade IT-strategi. IT-funktionen ska vara den strategiska partnern och det naturliga valet när det gäller förvaltningarnas ambition att utveckla innovativt och effektivt nyttjande av nya och befintliga IT-lösningar. IT-funktionen ska vara en katalysator i förvaltningarnas strävan att modernisera befintliga arbetsmetoder genom digital transformation.

IT-funktionen arbetar för att utveckla Umeå kommun via samarbeten med andra kommuner, regioner och myndigheter. Avsikten är att via samarbeten höja effektiviteten och att få draghjälp i Umeå kommuns digitala transformation.

IT-funktionens ambition är att hålla en hög kvalitet och ständigt förbättra vår verksamhet. Hela IT-funktionen är kvalitetscertifierad enligt ISO 9001.

Förutsättningar och utmaningar

Den ökade digitaliseringen påverkar alla samhällsprocesser/strukturer både i Sverige och globalt. Det handlar bland annat om informationsteknologins roll för ett mer hållbart samhälle, global utveckling, hur forskning och innovation kan bedrivas, hur människor på nya sätt kan utöva sin demokratiska frihet, deltagande och insyn genom ökad öppenhet i verksamheters genomförande.

Dagens medborgare ställer allt större krav på tillgänglighet och service. Med hjälp av effektiva IT-stöd kan kommunerna frigöra tid och höja kvaliteten i kärnverksamheterna samt underlätta medborgarkommunikationen. Kommunen kan spara pengar som kan satsas på andra prioriterade områden.

Ökad digitalisering ställer helt nya krav på oss. Därför måste IT skapa nya möjligheter för ett mobilt och flexibelt arbetssätt; en dator/telefon/platta samt Internetåtkomst är allt som skall behövas oavsett var man befinner sig. Detta ställer höga krav på våra IT-lösningar.

IT är ett av de viktigaste verktygen för att kunna skapa en effektiv verksamhet. Medborgarna förväntar sig att kommunen följer med i den utveckling som pågår i samhället i stort.

För att möta denna förväntan kommer IT-funktionen att behöva agera strategiskt och stötta verksamheten i dess utveckling. IT-funktionens resurser ska användas där de skapar mest nytta. För att skapa utrymme för att arbeta med strategiska frågor måste vi kontinuerligt effektivisera vår verksamhet.

Inom området IT sker hela tiden en utveckling och förnyelse. Standarder, tekniker, operativsystem och plattformar förändras i snabb takt och det är viktigt att vår personal följer med i denna utveckling.

Hotbilden mot Umeå kommun har ökat drastiskt de senaste åren.

Idag är det organiserad brottslighet som vill ha ekonomisk vinning som är det största hotet. Ransomware, skadlig kod och andra sätt att utpressa drabbade för ekonomisk vinning har ökat lavinartat. Men även utländska stater kan vara intresserad av kartläggning av nätverk samt kritiskt system för infrastrukturen. Samtidigt vill användaren jobba mobilt oavsett enhet och plats.

Traditionellt så har en IT-organisations roll varit att leverera driftslösningar, support och teknik. Samtidigt så varierar och förändras verksamheternas förväntningar på vad IT kan bidra med. För att lyckas med digitaliseringen krävs en IT-organisation som är samordnad med verksamhetens förväntningar och som faktiskt bidrar till digitaliseringen. Nytt beteende hos medborgarna och snabb förändringstakt driver utvecklingen framåt med ökad oförutsägbarhet. IT-resurserna ökar dock inte i samma takt som förväntningarna, då finns det en risk för att det uppstår ett slags förväntningsgap. Till detta kan läggas att kommunen satsar mycket pengar på att förvalta och byta ut ålderdomliga system mot andra IT-system som inte alltid heller är så moderna. Det är av största vikt att resurserna används på ett smart sätt.

Kvalitet och mål för medborgarna (yttre kvalitet)

Inom området IT sker hela tiden en utveckling och förnyelse. Det kan handla om nya standarder, nya tekniker, nya operativsystem och nya plattformar, vilket gör att IT måste utveckla flexibla arbetssätt och metoder som kan hantera snabba förändringar inom IT och förändrade omvärldsförutsättningar.

Idag karakteriseras arbetsmarknaden av flexibilitet, en dator/telefon/platta samt en uppkoppling är i stort sett allt som behövs. Trenden går mot att kunna arbeta var du vill och när du vill. Ett mobilt arbetssätt ställer höga krav på IT-lösningar och IT-säkerhet samt har påverkan på människors vardag och hälsa.

IT ska tillhandahålla professionell kompetens inom alla de områden som tjänster levereras och hålla hög tillgänglighet i drift och support. Verksamheten ska regelbundet följa upp leveranser till verksamheten och ge återkoppling vid händelser där verksamheterna påverkas. IT utvecklar och arbetar aktivt med informationssäkerhet.

Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)

För att lyckas nå Umeås vision är en effektiv användning av IT en förutsättning. Dagens IT-lösningar har en mycket större komplexitet än tidigare vilket i sig ställer höga krav på tekniskt kunnande samt ett utökad behov av kompetens som kan möta morgondagens behov. Umeå Kommun har idag via IT en väl fungerande organisation med bred kompetens men med ändrade arbetssätt och tekniker förändras behov och efterfrågan.

Den typ av resurser som IT har ett utökad behov av har också en stor efterfrågan på arbetsmarknaden i Umeå. En utmaning är att rekrytera kompetens med erfarenhet. Våra nyckelkompetenser är efterfrågade på arbetsmarknaden vilket skapar behov av att kontinuerligt arbeta med att utveckla och behålla personal. För att lyckas med detta ska IT vara en attraktiv arbetsplats som kan erbjuda personlig utveckling och en stor gemenskap. Det finns ett stort strategiskt ansvar på rollerna som kompetensledare och funktionsansvarig. De är delansvariga för strategisk planering för drift och kompetensförsörjning inom respektive område. Det är en framgångsfaktor för Umeå kommuns utveckling.

TN Uppdrag 8; IT-funktionen får i uppdrag att utreda hur Umeå kommuns hastigt digitaliserad verksamheter till följd av pandemin ska kunna bedrivas med acceptabel säkerhet.

Måltidsservice

Chef: Ulla Dellkrans

Uppdrag

Måltidsservice uppdrag är att servera goda, hälsosamma, klimatsmarta och anpassade måltider. Genom den offentliga måltiden bidrar verksamheten till en god folkhälsa och en hållbar utveckling.

Måltidsservice gäster är barn, elever, pedagoger och äldre i Umeå kommuns förskolor, skolor, äldreomsorg. Från 2021 ingår även driften av restaurang Översten i uppdraget.

Måltidsservice tillagar ungefär en halv miljon måltider varje månad varav specialkost och anpassade måltider utgör ca 10 %.

Måltidsservice är kvalitet- och miljöcertifierad enligt ISO 9001 och 14 001.

Förutsättningar och utmaningar

Kommunens resurser ska räcka till allt fler och samtidigt finns önskemål om utökat utbud, större valmöjlighet, ökad service med minskad miljöpåverkan. Ofta är flera verksamheter inblandade i måltiderna på olika sätt och för att uppnå hög kvalitet, nöjda gäster och kostnadseffektivitet krävs samverkan, förståelse och samsyn mellan förvaltningarna.

Våra matvanor har stor påverkan på miljön. Vilka livsmedel vi väljer att servera har stor betydelse för måltidens klimatpåverkan, större betydelse än hur långt den transporterats. En vegetarisk rätt i genomsnitt har hälften så stor klimatpåverkan som en köträtt. Att byta ut animaliska livsmedel till förmån till vegetariska är därför det av stor del av verksamhetens miljöarbete.

Det långsiktiga målet är att 2025 ska 50% av livsmedelsinköpen vara ekologiska och närproducerade. I dag ligger vi på knappt 30% och för att nå upp till 50% behövs en långsiktig strategi då ekonomiska resurser behöver tillsättas liksom samarbete med leverantörer för att säkerställa att de kan leverera den volymen varor.

Måltidsservice ska under 2021 erbjuda alla medarbetare som önskar att arbeta heltid. En utmaning är den bemanningstopp som finns under lunchen i de flesta kök. Det tidsstyrda bemanningsbehovet gör att schemaplanering inte kommer att lösa heltidsfrågan utan det kommer att krävas samarbete med andra verksamheter för att hitta exempelvis kombinationstjänster. Den intresseanmälan som gjorts bland de medarbetare som arbetar deltid visar att få vill arbeta inom andra verksamheter och farhågan är därför att de tackar nej till heltid.

Den tekniska utvecklingen går snabbt, ny teknik och digitalisering ger nya möjligheter som vi behöver tillvarata för att kunna öka effektiviteten och kvaliteten på våra tjänster. Två prioriterade områden kring digitalisera är:

- En digital lösning för beställning och registrering av pedagogiska måltider
- Monotona och repetitiva arbetsuppgifter kan ersättas med RPA, digital medarbetare, ett antal processer är lokaliserade där RPA kan vara ett bra alternativ

Mål för Måltidsservice

Måltidsservice verksamhet ska präglas av att vi ställer om till ett mer hållbart samhälle.

Menyn behöver utökas med fler vegetariska rätter och livsmedel som kan tillagas och serveras på ett attraktivt sätt. I dag serveras dagligen ett vegetariskt alternativ till lunchen i skola och förskola och en dag i veckan är menyn helt vegetarisk. För att ytterligare kunna göra klimatsmarta val vid planering men också för att på sikt kunna presentera miljöpåverkan per måltid för gästen ska Måltidsservice ta fram ett mått för koldioxidekvivalenter per måltid.

Måltidsservice har sedan 2018 haft målet att minska svinnet årligen med 10%. Från 2021 ändras enheten från procent till gram för att göra målet nationellt jämförbart och tydligare. Mängden svinn har nu nått en nivå där det är svårt att minska mängden ytterligare utan gemensamma mål och aktiviteter med utbildning och äldreomsorgen.

En viktig förutsättning för att nå målen är att tillaga maten från grunden och på plats. Därför planeras i första hand tillagningskök vid ny- och ombyggnation vilka i jämförelse med andra typer av kök har mindre svinn, bättre kvalitet och lägre transportkostnader.

Kvalitet och mål för medborgarna (yttre kvalitet)

Måltiderna ska bidra till att barn och elever ska få förutsättningar för inläring, god hälsa och bra livskvalitet. För äldre och många gånger sjuka matgäster ska vi erbjuda våra boende måltider som bidrar till välbefinnande, hälsa och värdighet.

Antalet specialkost och anpassade måltider har ökat och behöver begränsas, begränsningen består i att måltiderna ska utformas så att de passar för så många barn/elever som möjligt. På så sätt kan de utökade resurser som krävs för att tillaga specialkost och anpassade måltider användas till de barn/elever som har behov av medicinska skäl.

En god måltidsupplevelse handlar om så mycket mera än maten på tallriken. För att fördjupa kunskapen om betydelsen av god service och gott bemötande kommer det att vara ett prioriterat område kommande år.

Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)

Måltidsservice ska vara en attraktiv arbetsplats. Med det systematiska arbetsmiljöarbetet skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Medarbetarna är den mest värdefulla resursen för att lyckas med uppdraget. I takt med att antalet tillagningskök ökar och att mer mat tillagas från grunden, ökar också behovet av kockar samtidigt som det är ett bristyrke på arbetsmarknaden. Rekrytering är viktigt men minst lika viktigt är att behålla befintlig personal. En strategi för att klara kompetensförsörjningen är att erbjuda alla heltider senast maj 2021.

Sjukfrånvaron är högre än i andra verksamheter i kommunen men i jämförelse av korttidsfrånvaro med andra kommuners måltidsverksamheter i Norrland syns inga större skillnader. För att minska frånvaron är det systematiska arbetsmiljöarbetet, förebyggande rehabiliteringsinsatser och nära samarbete med personalkonsult viktiga områden.

TN Uppdrag 9; Måltidsservice får i uppdrag att utreda hur det går att möjliggöra inköp av livsmedelsleveranser från Forslundagymnasiet till måltidsservice.

Städ- och verksamhetsservice

Chef: Birgitta Persson Ståhl

Uppdrag

Verksamheten omfattar lokalvård i kommunens verksamheter, samt vaktmästeri i Stadshuset och verksamhetsvaktmästare i delar av kommunen.

Vårt uppdrag är att utföra tjänster, inom vårt verksamhetsområde med hög kvalitet, på ett miljövänligt sätt och med god service, för Umeå kommuns verksamheter.

Städ- och verksamhetsservice är kvalitet, miljö och arbetsmiljöcertifierad, enligt ISO 9001, 14 001 och OHAS 18 001.

Förutsättningar och utmaningar

Umeå växer, i enlighet med kommunens vision. Många nya verksamheter startas och de behöver våra tjänster. För att möta de olika önskemål och krav från verksamheterna, har Städservice politiskt beslutade servicenivåer, tagits fram, för de olika verksamheterna. För att få en effektiv lokalvård med hög kvalitet, krävs ett gott samarbete med verksamheterna. Verksamheternas bidrag är att göra lokalerna städbara, tex minska antalet mattor samt hålla ytorna fria från material.

Pandemin har varit och är, en stor utmaning för Städservice, då det krävs kraftigt ökade insatser och snabba omdisponeringar, för att bidra till en minskad smittspridning. Ett mycket gott samarbete med de mest utsatta verksamheterna, har varit en av flera framgångsfaktorer, i begränsningen av smittspridning. Våra medarbetare och chefer har klarat utmaningarna under pandemin på ett föredömligt sätt.

Städservice har stora utmaningar att klara de ekonomiska förutsättningarna, vi har till vårt förfogande, när staden växer och fler verksamheter kommer till, som behöver lokalvård.

Digitaliseringen inom lokalvård, är kanske en framtida förutsättning för att klara, ofta, motstridiga krav på lokalvården. Ännu har den professionella marknaden inte kommit så långt, vad gäller digitaliserade städmaskiner. Den privata marknaden har större utbud och har kommit längre.

Mål 2021 Städ- och verksamhetservice

Mål 2021; är en budget i balans, genom att utföra lokalvård, utifrån politiskt beslutade servicenivåer, med god kvalitet och med miljövänliga metoder.

Måltal och resultatmått återfinns i styrkortet.

Prioriterade aktiviteter

- Fortsätta arbetet med standardiserade städnivåer
- Fortsätt arbetet med digitala lösningar
- Fortsätta genomförandet av fordonsprojektet

Särskilda uppdrag

KF Uppdrag nummer 15; Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att samordna fordonsanskaffningen i kommunen.

Kvalitet för medarbetarna (inre kvalitet)

Städ och verksamhetservice är och ska vara en attraktiv arbetsplats. Verksamheten har under de senaste åren haft goda resultat både i medarbetarenkäter och har i jämförelse med liknande verksamheter en relativt låg sjukfrånvaro. Detta är kvaliteter vi ska värna och fortsätta utveckla. Medarbetarna är centrala för allt verksamheten levererar och att de trivs och har en god arbetsmiljö är viktigt för att verksamheten ska fungera och fortsätta utvecklas.

Med det systematiska arbetsmiljöarbetet skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö och vi ska fortsätta utveckla det arbetet.

Ett av miljömålen innebär att minska användningen av kemikalier vilket också är bra för vår arbetsmiljö.

Under kommande år har verksamheten fått extra resurser från omställningsfonden för bl a satsning på språkbud och digital utbildning.